

PROCEDURA WEWNĘTRZNA ZGŁASZANIA NIEPRAWIDŁOWOŚCI ORAZ OCHRONY SYGNALISTÓW

w Urzędzie Miejskim w Strzelcach Opolskich

I. Podstawowe pojęcia

Użyte w procedurze określenia oznaczają:

- 1) „Dyrektywa” - Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających przypadki naruszenia prawa Unii (Dz. Urz. UE L 305/17).
- 2) „Ustawa” - Ustawa z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (z późn. zm).
- 3) „Urząd” – rozumie się przez to Urząd Miejski w Strzelcach Opolskich z siedzibą przy pl. Myśliwca 1 w Strzelcach Opolskich.
- 4) „Burmistrz” rozumie się przez to Burmistrza Strzelc Opolskich.
- 5) „Osoba dokonująca zgłoszenia” zwana też inaczej - „Sygnalistą” oznacza osobę fizyczną, która zgłasza lub ujawnia informacje na temat naruszeń uzyskane w kontekście związanym z pracą, w tym:
  - a) pracownik;
  - b) pracownik tymczasowy;
  - c) osoba świadcząca pracę na innej podstawie niż stosunek pracy, w tym na podstawie umowy cywilnoprawnej;
  - d) przedsiębiorca;
  - e) prokurent;
  - f) akcjonariusz lub wspólnik;
  - g) członek organu osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej;

- h) osoba świadcząca pracę pod nadzorem i kierownictwem wykonawcy, podwykonawcy lub dostawcy;
  - i) stażysta;
  - j) wolontariusz;
  - k) praktykant;
  - l) funkcjonariusz w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2023 r. poz. 1280, 1429 i 1834);
  - m) żołnierz w rozumieniu art. 2 pkt 39 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2024 r. poz. 248 i 834).
- 6) „Naruszeniem prawa” jest działanie lub zaniechanie niezgodne z prawem lub mające na celu obejście prawa, dotyczące:
- a) korupcji;
  - b) zamówień publicznych;
  - c) usług, produktów i rynków finansowych;
  - d) przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
  - e) bezpieczeństwa produktów i ich zgodności z wymogami;
  - f) bezpieczeństwa transportu;
  - g) ochrony środowiska;
  - h) ochrony radiologicznej i bezpieczeństwa jądrowego;
  - i) bezpieczeństwa żywności i pasz;
  - j) zdrowia i dobrostanu zwierząt;
  - k) zdrowia publicznego;
  - l) ochrony konsumentów;
  - m) ochrony prywatności i danych osobowych;

- n) bezpieczeństwa sieci i systemów teleinformatycznych;
- o) interesów finansowych Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, jednostki samorządu terytorialnego oraz Unii Europejskiej;
- p) rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, w tym publicznoprawnych zasad konkurencji i pomocy państwa oraz opodatkowania osób prawnych;
- q) konstytucyjnych wolności i praw człowieka i obywatela – występujące w stosunkach jednostki z organami władzy publicznej i niezwiązane z dziedzinami wskazanymi w pkt 1–16.

7) „Informacja o naruszeniu prawa” – należy przez to rozumieć informację, w tym uzasadnione podejrzenie dotyczące zaistniałego lub potencjalnego naruszenia prawa, do którego doszło lub prawdopodobnie dojdzie w podmiocie prawnym, w którym sygnalista uczestniczył w procesie rekrutacji lub innych negocjacji poprzedzających zawarcie umowy, pracuje lub pracował, lub w innym podmiocie prawnym, z którym sygnalista utrzymuje lub utrzymywał kontakt w kontekście związanym z pracą, lub informację dotyczącą próby ukrycia takiego naruszenia prawa.

8) „Informacja zwrotna” – należy przez to rozumieć przekazaną sygnaliście informację na temat planowanych lub podjętych działań następczych i powodów takich działań.

9) „Osoba, której dotyczy zgłoszenie” – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, wskazaną w zgłoszeniu lub ujawnieniu publicznym jako osoba, która dopuściła się naruszenia prawa, lub jako osoba, z którą osoba, która dopuściła się naruszenia prawa, jest powiązana.

10) „Działania odwetowe” – należy przez to rozumieć bezpośrednie lub pośrednie działanie lub zaniechanie w kontekście związanym z pracą, które jest spowodowane zgłoszeniem lub ujawnieniem publicznym i które narusza lub może naruszyć prawa sygnalisty lub wyrządza lub może wyrządzić nieuzasadnioną szkodę sygnaliście, w tym bezpodstawne inicjowanie postępowań przeciwko sygnaliście.

11) „Działania następcze” - działanie podjęte przez podmiot prawny lub organ publiczny w celu oceny prawdziwości informacji zawartych w zgłoszeniu oraz w celu przeciwdziałania naruszeniu prawa będącemu przedmiotem zgłoszenia, w szczególności przez postępowanie wyjaśniające, wszczęcie kontroli lub postępowania administracyjnego, wniesienie oskarżenia,

działanie podjęte w celu odzyskania środków finansowych lub zamknięcie procedury realizowanej w ramach wewnętrznej procedury dokonywania zgłoszeń naruszeń prawa i podejmowania działań następczych.

12) Kontekst związany z pracą – należy przez to rozumieć przeszłe, obecne i przyszłe działania związane z wykonywaniem pracy na podstawie stosunku pracy lub innego stosunku prawnego stanowiącego podstawę świadczenia pracy lub usług lub pełnienia funkcji w podmiocie prawnym lub na rzecz tego podmiotu, lub pełnienia służby w podmiocie prawnym, w ramach którego uzyskano informację o naruszeniu prawa oraz istnieje możliwość doświadczenia działań odwetowych.

13) „Zgłoszenie” – należy przez to rozumieć ustne lub pisemne zgłoszenie wewnętrzne lub zgłoszenie zewnętrzne, przekazane zgodnie z wymogami określonymi w ustawie.

14) „Pełnomocnik ds. naruszeń prawa” – wyznaczony przez Burmistrza pracownik w Urzędzie Miejskim w Strzelcach Opolskich.

15) Komisja wyjaśniająca – komisja powołana przez Burmistrza do zweryfikowania zgłoszenia o nieprawidłowościach i podjęciu działań następczych.

II. Ochrona zgłaszającego

1. Urząd zapewnia poufność zgłoszenia oraz danych w nim zawartych.
2. Urząd nie rozpatruje na podstawie niniejszej procedury zgłoszeń dokonywanych anonimowo i nie ma obowiązku przyjmować takich zgłoszeń.
3. Urząd gwarantuje, że procedura zgłoszeń wewnętrznych oraz związane z przyjmowaniem zgłoszeń przetwarzanie danych osobowych uniemożliwiają nieupoważnionym osobom uzyskanie dostępu do informacji objętych zgłoszeniem oraz zapewniają ochronę poufności tożsamości sygnalisty, osoby, której dotyczy zgłoszenie, oraz osoby trzeciej wskazanej w zgłoszeniu. Ochrona poufności dotyczy informacji, na podstawie których można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować tożsamość takich osób.
4. Do przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń wewnętrznych, podejmowania działań następczych oraz przetwarzania danych osobowych, mogą być dopuszczone wyłącznie osoby posiadające pisemne upoważnienie Burmistrza. Osoby upoważnione są obowiązane do zachowania tajemnicy w zakresie informacji i danych osobowych, które uzyskały w ramach przyjmowania

i weryfikacji zgłoszeń wewnętrznych, oraz podejmowania działań następnych, także po ustaniu stosunku pracy lub innego stosunku prawnego, w ramach którego wykonywały tę pracę.

5. Sygnalista podlega ochronie od chwili dokonania zgłoszenia, pod warunkiem że miał uzasadnione podstawy sądzić, że informacja będąca przedmiotem zgłoszenia lub ujawnienia publicznego jest prawdziwa w momencie dokonywania zgłoszenia i że stanowi informację o naruszeniu prawa

6. Dane osobowe sygnalisty, pozwalające na ustalenie jego tożsamości, nie podlegają ujawnieniu nieupoważnionym osobom, chyba że za wyraźną zgodą sygnalisty.

7. Zapisy ust. 6 nie mają zastosowania w przypadku, gdy ujawnienie jest koniecznym i proporcjonalnym obowiązkiem wynikającym z przepisów prawa w związku z postępowaniami wyjaśniającymi prowadzonymi przez organy publiczne, postępowaniami przygotowawczymi lub sądowymi prowadzonymi przez sądy. Przed dokonaniem ujawnienia, Urząd lub sąd powiadamia o tym sygnalistę, przesyłając w postaci papierowej lub elektronicznej wyjaśnienie powodów ujawnienia jego danych osobowych, chyba że takie powiadomienie zagrazi postępowaniu wyjaśniającemu lub postępowaniu przygotowawczemu, lub sądowemu.

8. Urząd po otrzymaniu zgłoszenia przetwarza dane osobowe w zakresie niezbędnym do przyjęcia zgłoszenia lub podjęcia ewentualnego działania następczego.

9. Dane osobowe, które nie mają znaczenia dla rozpatrywania zgłoszenia, nie są zbierane, a w razie przypadkowego zebrania są niezwłocznie usuwane. Usunięcie tych danych osobowych następuje w terminie 14 dni od chwili ustalenia, że nie mają one znaczenia dla sprawy.

10. Dane osobowe przetwarzane w związku z przyjęciem zgłoszenia lub podjęciem działań następnych oraz dokumenty związane z tym zgłoszeniem są przechowywane przez okres 3 lat po zakończeniu roku kalendarzowego, w którym przekazano zgłoszenie zewnętrzne do organu publicznego właściwego do podjęcia działań następnych lub zakończono działania następcze, lub po zakończeniu postępowań zainicjowanych tymi działaniami.

11. Urząd usuwa dane osobowe oraz niszczy dokumenty związane ze zgłoszeniem po upływie okresu przechowywania. Nie ma to zastosowania w przypadku, gdy dokumenty związane ze zgłoszeniem stanowią część akt postępowań przygotowawczych lub spraw sądowych lub sądowo administracyjnych. Ze zniszczenia dokumentów sporządzany jest protokół.

12. Urząd realizuje obowiązek informacyjny w stosunku do osób, których dane dotyczą zgodnie z art. 13 i 14 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27.04.2016r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

13. Wobec sygnalisty nie mogą być podejmowane działania odwetowe ani próby lub groźby zastosowania takich działań, polegające w szczególności na:

- 1) odmowie nawiązania stosunku pracy;
- 2) wypowiedzeniu lub rozwiązaniu bez wypowiedzenia stosunku pracy;
- 3) niezawarciu umowy o pracę na czas określony lub umowy o pracę na czas nieokreślony po rozwiązaniu umowy o pracę na okres próbny, niezawarciu kolejnej umowy o pracę na czas określony lub niezawarciu umowy o pracę na czas nieokreślony po rozwiązaniu umowy o pracę na czas określony – w przypadku gdy sygnalista miał uzasadnione oczekiwanie, że zostanie z nim zawarta taka umowa;
- 4) obniżeniu wysokości wynagrodzenia za pracę;
- 5) wstrzymaniu awansu albo pominięciu przy awansowaniu;
- 6) pominięciu przy przyznawaniu innych niż wynagrodzenie świadczeń związanych z pracą lub obniżeniu wysokości tych świadczeń;
- 7) przeniesieniu na niższe stanowisko pracy;
- 8) zawieszeniu w wykonywaniu obowiązków pracowniczych lub służbowych;
- 9) przekazaniu innemu pracownikowi dotychczasowych obowiązków sygnalisty;
- 10) niekorzystnej zmianie miejsca wykonywania pracy lub rozkładu czasu pracy;
- 11) negatywnej ocenie wyników pracy lub negatywnej opinii o pracy;
- 12) nałożeniu lub zastosowaniu środka dyscyplinarnego, w tym kary finansowej, lub środka o podobnym charakterze;
- 13) przymusie, zastraszaniu lub wykluczeniu;
- 14) mobbingu;
- 15) dyskryminacji;
- 16) niekorzystnym lub niesprawiedliwym traktowaniu;

17) wstrzymaniu udziału lub pominięciu przy typowaniu do udziału w szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe;

18) nieuzasadnionym skierowaniu na badania lekarskie, w tym badania psychiatryczne, chyba że przepisy odrębne przewidują możliwość skierowania pracownika na takie badania;

19) działaniu zmierzającym do utrudnienia znalezienia w przyszłości pracy w danym sektorze lub w danej branży na podstawie nieformalnego lub formalnego porozumienia sektorowego lub branżowego;

20) spowodowaniu straty finansowej, w tym gospodarczej, lub utraty dochodu;

21) wyrządzeniu innej szkody niematerialnej, w tym naruszeniu dóbr osobistych, w szczególności dobrego imienia sygnalisty.

14. Za działania odwetowe z powodu dokonania zgłoszenia uważa się także próbę lub groźbę zastosowania takich środków.

15. Sygnalista, wobec którego dopuszczono się działań odwetowych, ma prawo do odszkodowania w wysokości nie niższej niż przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w poprzednim roku, ogłaszane do celów emerytalnych w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, lub prawo do zadośćuczynienia.

16. Osoba, która poniosła szkodę z powodu świadomego zgłoszenia lub ujawnienia publicznego nieprawdziwych informacji przez sygnalistę, ma prawo do odszkodowania lub zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych od sygnalisty, który dokonał takiego zgłoszenia lub ujawnienia publicznego.

17. Dokonanie zgłoszenia lub ujawnienia publicznego nie może stanowić podstawy odpowiedzialności, w tym odpowiedzialności dyscyplinarnej lub odpowiedzialności za szkodę z tytułu naruszenia praw innych osób lub obowiązków określonych w przepisach prawa, w szczególności w przedmiocie zniesławienia, naruszenia dóbr osobistych, praw autorskich, ochrony danych osobowych oraz obowiązku zachowania tajemnicy, w tym tajemnicy przedsiębiorstwa, z uwzględnieniem art. 5 ustawy o ochronie sygnalistów, pod warunkiem że sygnalista miał uzasadnione podstawy sądzić, że zgłoszenie lub ujawnienie publiczne jest niezbędne do ujawnienia naruszenia prawa zgodnie z ustawą.

18. W przypadku wszczęcia postępowania prawnego dotyczącego odpowiedzialności sygnalisty z tytułu dokonanego zgłoszenia, sygnalista może wystąpić o umorzenie takiego postępowania.
19. Uzyskanie informacji będących przedmiotem zgłoszenia lub ujawnienia publicznego lub dostęp do takich informacji nie mogą stanowić podstawy odpowiedzialności, pod warunkiem że takie uzyskanie lub taki dostęp nie stanowią czynu zabronionego.
20. Osobie ubiegającej się o pracę na podstawie stosunku pracy lub innego stosunku prawnego stanowiącego podstawę świadczenia pracy lub usług lub pełnienia funkcji, lub pełnienia służby Burmistrz przekazuje informację o procedurze zgłoszeń wewnętrznych wraz z rozpoczęciem rekrutacji lub negocjacji poprzedzających zawarcie umowy.
21. Ochrona poufności nie dotyczy przypadku, gdy Sygnalista celowo ujawni swoją tożsamość.
22. Dostęp do zgłoszenia ma wyłącznie osoba, której udzielono upoważnienia do przetwarzania danych w związku ze zgłoszeniami naruszeń prawa.
23. Zgłoszenie w formie pisemnej będzie przekazywane bezpośrednio Pełnomocnikowi ds. naruszeń. Koperta nie będzie otwierana przez pracowników odpowiedzialnych w Urzędzie za czynności kancelaryjne w przypadku dopisku na kopercie „Pełnomocnik ds. naruszeń prawa” – nie otwierać.
24. W stosunku do osoby dopuszczającej się działań odwetowych wobec Sygnalisty zostaną wyciągnięte konsekwencje wynikające z przepisów prawa.

III. Dokonanie zgłoszenia

1. Osoby, które posiadają wiedzę na temat naruszeń prawa, winny bezzwłocznie dokonać zgłoszenia wskazując na fakty, zdarzenia i okoliczności im wiadome. Sygnalista powinien przy tym mieć uzasadnione podstawy, że informacja będąca przedmiotem zgłoszenia lub ujawnienia publicznego jest prawdziwa w momencie dokonywania zgłoszenia lub ujawnienia publicznego i że stanowi informację o naruszeniu prawa.
2. Zgłoszenie może być dokonane wyłącznie w dobrej wierze. Zakazuje się świadomego składania nieprawdziwych informacji, zgodnie z treścią ustawy o ochronie sygnalistów, osoba

która dokonuje zgłoszenia lub ujawnienia publicznego, wiedząc, że do naruszenia prawa nie doszło, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

3. Zgłoszenie winno być udokumentowane i szczegółowo opisane w celu umożliwienia zbadania zasadności zgłoszonych faktów, także w sytuacji braku możliwości dalszego kontaktu z Sygnalistą.

4. Osobą właściwą do przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń wewnętrznych jest Pełnomocnik ds. naruszeń prawa.

5. Urząd zapewnia następujące kanały zgłoszenia informacji na temat naruszeń dla Sygnalisty:

- 1) w formie e-maila, na adres poczty elektronicznej: sygnalista@strzelceopolskie.eu,
- 2) w formie pisma, na adres pocztowy: Urząd Miejski w Strzelcach Opolskich, Plac Myśliwca 1, w kopercie opatrzonej dopiskiem „Pełnomocnik ds. naruszeń prawa,
- 3) poprzez złożenie zgłoszenia w formie pisemnej w siedzibie Urzędu - Punkt Obsługi Klienta w kopercie opatrzonej dopiskiem „Pełnomocnik ds. naruszeń prawa” .

6. Istotne jest, aby zgłoszenie zawierało następujące elementy, jeśli są one znane Sygnaliście:

- 1) szczegółowy opis sytuacji lub okoliczności stwarzających możliwość wystąpienia naruszenia prawa,
- 2) datę i miejsce, w którym nastąpiło naruszenie prawa oraz datę i miejsce pozyskania informacji o naruszeniu prawa,
- 3) dane osobowe i rolę osób zaangażowanych lub elementy, które mogą umożliwić ich identyfikację,
- 4) odniesienie do ewentualnych dokumentów lub innych dowodów, które mogą potwierdzić zasadność zgłoszonych faktów,
- 5) wskazanie kontekstu związanego z pracą,
- 6) dane osobowe Sygnalisty, w szczególności adres oraz e-mail – jeśli posiada, tak aby możliwy był kontakt z Sygnalistą i przekazywanie mu informacji w sprawie.

IV. Procedowanie zgłoszenia oraz działania następcze

1. Zgłoszenia naruszeń rejestruje Pełnomocnik ds. naruszeń prawa, zgodnie ze wzorem rejestru określonym w załączniku do niniejszej procedury.

2. Rejestr zgłoszeń wewnętrznych obejmuje:

- 1) numer zgłoszenia,
- 2) przedmiot naruszenia prawa,
- 3) dane osobowe sygnalisty oraz osoby, której dotyczy zgłoszenie,
- 4) adres do kontaktu sygnalisty,
- 5) datę dokonania zgłoszenia
- 6) informację o podjętych działaniach następczych,
- 7) datę zakończenia sprawy.

3. Pełnomocnik ds. naruszeń prawa ma obowiązek potwierdzenia sygnaliście przyjęcia zgłoszenia wewnętrznego w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, chyba że sygnalista nie podał adresu do kontaktu, na który należy przekazać potwierdzenie.

4. Zgłoszenia traktowane są z należytą powagą i starannością w sposób poufny, a przy ich rozpatrywaniu obowiązuje zasada bezstronności i obiektywizmu.

5. Podczas sprawdzania zasadności otrzymanego zgłoszenia, Pełnomocnik ds. naruszeń prawa może wezwać osobę przekazującą zgłoszenie do uzupełnienia niezbędnych informacji.

6. Uczestnicy postępowania są zobowiązani do dołożenia należytej staranności, aby uniknąć podjęcia decyzji na podstawie chybionych i bezpodstawnych oskarżeń, niemających potwierdzenia w faktach i zebranych dowodach oraz z zachowaniem poszanowania godności i dobrego imienia pracowników i osób, których zgłoszenie dotyczy.

7. Po rozpoznaniu zgłoszenia Pełnomocnik ds. naruszeń prawa decyduje o dalszych działaniach następczych. Działanie następcze prowadzone jest bez zbędnej zwłoki.

8. Działania następcze w szczególności obejmują:

- 1) postępowanie wyjaśniające,
- 2) wszczęcie kontroli lub postępowania administracyjnego,
- 3) wniesienie oskarżenia,

4) działanie podjęte w celu odzyskania środków finansowych lub zamknięcie procedury realizowanej w ramach wewnętrznej procedury dokonywania zgłoszeń naruszeń prawa i podejmowania działań następczych.

9. Maksymalny termin na przekazanie sygnaliście informacji zwrotnej, nie może przekraczać 3 miesięcy od dnia potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia wewnętrznego.

10. Postępowanie wyjaśniające prowadzi Komisja Wyjaśniająca, którą powołuje Burmistrz w drodze zarządzenia na wniosek Pełnomocnika ds. naruszeń prawa.

11. W skład komisji wchodzi Pełnomocnik ds. naruszeń prawa oraz inne osoby powołane do Komisji Wyjaśniającej do oceny zgłoszenia.

12. Prace komisji, w skład której wchodzi 3 do 5 osób koordynuje Pełnomocnik ds. naruszeń prawa.

13. W skład Komisji mogą wchodzić zarówno osoby zatrudnione w Urzędzie, jak i osoby trzecie, m.in. radca prawny lub adwokat.

14. W skład Komisji nie może wchodzić osoba, której dotyczy zgłoszenie.

15. W sprawach dotyczących zgłoszeń obejmujących działalność Burmistrza zawiadomienie o wpływie zgłoszenia przesyła się Przewodniczącemu Rady Miejskiej. Jeśli nieprawidłowość dotyczy pracy Pełnomocnika ds. naruszeń prawa, wówczas dokumentację otrzymuje Burmistrz.

16. Komisja ma prawo do wglądu w dokumenty niezbędne do oceny zgłoszenia, a także do zbierania ustnych wyjaśnień od świadków.

17. Działania Komisji mają doprowadzić do zbadania i oceny prawdziwości zarzutów zawartych w zgłoszeniu oraz zaradzenia naruszeniom będącym przedmiotem zgłoszenia i wprowadzenia działań naprawczych.

18. Z przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego Komisja sporządza raport, który przedkłada Burmistrzowi. Raport zawiera opis ustalonego stanu faktycznego, w tym ustalone nieprawidłowości. Wraz z raportem Komisja wyjaśniająca załącza propozycję dalszych działań.

V. Postanowienia końcowe

1. W sprawach nieuregulowanych niniejszą procedurą mają zastosowanie odpowiednie przepisy Ustawy, Kodeksu pracy, Kodeksu postępowania karnego, Kodeksu karnego oraz inne przepisy powszechnie obowiązującego prawa.
2. Sygnalista może dokonać niezależnie od zgłoszenia wewnętrznego zgłoszenia zewnętrznego do Rzecznika Praw Obywatelskich albo organów publicznych, w szczególności do organów powołanych do ścigania przestępstw, przykładowo jednostki Policji, Prokuratury, Centralnego Biura Antykorupcyjnego oraz – w stosownych przypadkach – do instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej.
3. Procedura zostaje wprowadzona na czas nieokreślony.